

Enligt förordning (EG) nr 1907/2006

Hydrauliskt Kalkbruk Fiber

AVSNITT 1: Namnet på ämnet/blandningen och bolaget/företaget

1.1 Produktbeteckning

Handelsnamn

Hydrauliskt Kalkbruk Fiber

UFI-kod

X8FE-50DT-M00E-FRK2

1.2 Relevanta identifierade användningar av ämnet eller blandningen och användningar som det avråds från

Produkttyp

Fabriksblandat torrbruk

Relevanta identifierade användningar

Putsning

1.3 Närmare upplysningar om den som tillhandahåller säkerhetsdatablad

Leverantör

Finja Betong AB

Gatuadress

Betongvägen 1

28193 Finja

Sverige

Telefon

010-455 20 00

E-Post

info@finja.se

Hemsida

www.finja.se

1.4 Telefonnummer för nödsituationer

112 - begär giftinformation

Tillgänglig utanför kontorstid

Ja

Enligt förordning (EG) nr 1907/2006

Hydrauliskt Kalkbruk Fiber

AVSNITT 2: Farliga egenskaper

2.1 Klassificering av ämnet eller blandningen

Klassificering enligt förordning (EG) nr 1272/2008

Klassificering

Hudirritation, kategori 2

Allvarlig ögonskada, kategori 1

Faroangivelser

H315, H318

2.2 Märkningsuppgifter

Märkning enligt förordning (EG) nr 1272/2008

Faropiktogram

Signalord

Fara

Faroangivelser

H315 Irriterar huden.

H318 Orsakar allvarlig ögonskada

Skyddsangivelser

P280 Använd skyddshandskar/skyddskläder/ögonskydd/ansiktsskydd.

P261 Undvik att inandas damm.

P305 + P351 + P338 VID KONTAKT MED ÖGONEN: Skölj försiktigt med vatten i flera minuter. Ta ur eventuella kontaktlinser om det går lätt. Fortsätt att skölja.

P302 + P352 VID HUDKONTAKT: Tvätta med mycket vatten/tvål.

P310 Kontakta genast GIFTINFORMATIONSCENTRALEN/läkare

Tilläggsinformation

Innehåller: Naturlig hydraulisk kalk , Kalciumhydroxid

Versionsnummer:	1.2
Utfärdat:	2023-03-23
Ersätter SDB:	2022-11-04

Enligt förordning (EG) nr 1907/2006

Hydrauliskt Kalkbruk Fiber

2.3 Andra faror

Vid kontakt med fuktig hud och slemhinnor blir produkten frätande.

Produkten bedöms, utifrån tillgängliga data, inte innehålla PBT-ämnen (svårnedbrytbara/bioackumulerande/toxiska) eller vPvB-ämnen (mycket svårnedbrytbara och mycket bioackumulerande) enligt förordning (EG) nr 1907/2006 (REACH) bilaga XIII.

Denna produkt innehåller inte ett ämne med hormonstörande egenskaper för människor eftersom inga komponenter uppfyller kriterierna. Denna produkt innehåller inte ett ämne med hormonstörande egenskaper för icke-målorganismer eftersom inga komponenter uppfyller kriterierna.

AVSNITT 3: Sammansättning/information om beståndsdelar

3.2 Blandningar

Kemiskt namn	CAS-nr EG-nr REACH-nr Index-nr	Konc.	Klassificering	H-fras M-faktor akut M-faktor kronisk	Anmärkning
Kvartshaltig ballast	14808-60-7 238-878-4 - -	80 - 90%	-	- - -	-
Naturlig Hydraulisk kalk (NHL)	85117-09-5 285-561-1 01-2119475523-36- xxxx -	11 - 16%	Skin Irrit. 2, Eye Dam. 1, STOT SE 3 - resp. tract irrit.	H315, H318, H335 - -	-
Kalciumhydroxid	1305-62-0 215-137-3 01-2119475151-45- XXXX -	1 - 3%	Skin Irrit. 2, Eye Dam. 1, STOT SE 3	H315, H318, H335 - -	-

Övrig information ämne

Klassificering av kvarts beror på andelen respirabel kristallin kvarts. Aktuell ballast innehåller mindre än 1% respirabel kristallin kvarts och är därför inte klassificerad som farlig.

För den fullständiga texten till H- / EUH-uttalanden som nämns i detta avsnitt, se avsnitt 16.

Enligt förordning (EG) nr 1907/2006

Hydrauliskt Kalkbruk Fiber

AVSNITT 4: Åtgärder vid första hjälpen

4.1 Beskrivning av åtgärder vid första hjälpen

Inandning

Flytta personen till frisk luft och se till att andningen underlättas. Vid obehag, kontakta läkare.

Hudkontakt

Borsta bort lösa partiklar från huden. Vid kontakt med huden tvätta genast med mycket vatten och tvål. Ta av nedstänkta kläder. Vid obehag, kontakta läkare.

Kontakt med ögonen

Spola omedelbart med mjuk tempererad vattenstråle eller ögonspolvätska i minst 15 min. Håll ögonlocken brett isär. Kontakta läkare. Ta ur eventuella kontaktlinser om det går lätt. Fortsätt att skölja.

Förtäring

Skölj munnen ordentligt med vatten. Vid sväljning drick genast: Vatten (ca 0,5 l). Framkalla INTE kräkning. Ge aldrig någonting genom munnen till en medvetslös person eller en person med kramper. Kontakta GIFTINFORMATIONSCENTRALEN/läkare.

4.2 De viktigaste symptomen och effekterna, både akuta och fördröjda

Irriterande i fuktigt tillstånd. Kan ge kraftig irritation. Produkten verkar uttorkande på huden. Vid kontakt med ögon kan det ge upphov till kraftig irritation och det är risk för allvarlig ögonskada. Produkten kan vara frätande i fuktigt tillstånd och det är risk för frätskador vid långvarig kontakt med våt produkt eller fuktig hud. Långvarig exponering för höga koncentrationer kvartshaltigt damm kan förorsaka lungförändringar (stendamslunga/silikos).

4.3 Angivande av omedelbar medicinsk behandling och särskild behandling som eventuellt krävs

Symptomatisk behandling.

AVSNITT 5: Brandbekämpningsåtgärder

5.1 Släckmedel

Lämpliga brandsläckningsmedel

Använd släckmedel som är lämpligt med avseende på omgivningen. Själva produkten är inte brännbar.

5.2 Särskilda faror som ämnet eller blandningen kan medföra

Ingen tillgänglig data

5.3 Råd till brandbekämpningspersonal

Speciell skyddsutrustning för brandpersonal

Vid all brandbekämpning bör adekvat skyddsutrustning användas. Heltäckande skyddsutrustning och friskluftsmask rekommenderas.

Enligt förordning (EG) nr 1907/2006

Hydrauliskt Kalkbruk Fiber

AVSNITT 6: Åtgärder vid oavsiktliga utsläpp

6.1 Personliga skyddsåtgärder, skyddsutrustning och åtgärder vid nödsituationer

Undvik kontakt med hud, ögon och kläder. Undvik inandning av damm. Stoppa läckan om det kan göras på ett säkert sätt. Använd personlig skyddsutrustning (se avsnitt 8).

6.2 Miljöskyddsåtgärder

Undvik spridning av damm. Förhindra spridning till avlopp, mark eller vattendrag.

6.3 Metoder och material för inneslutning och sanering

Undvik dammbildning. Använd godkänd industriell dammsugare för borttagning. Förvaras torrt. Förvaras i slutna behållare.

6.4 Hänvisning till andra avsnitt

Personligt skydd: se avsnitt 8 Bortskaffande: se avsnitt 13

AVSNITT 7: Hantering och lagring

7.1 Försiktighetsmått för säker hantering

Förebyggande åtgärder för hantering

Tillhandahåll tillräcklig ventilation och punktutsugning vid kritiska ställen. Arbetsplatsen ska ha tillgång till ögondusch med tempererat vatten.

Hygien

Ät, drick, rök och snusa inte under användningen. Tvätta händerna före raster och efter arbetet .

7.2 Förhållanden för säker lagring, inklusive eventuell oförenlighet

Förvaras torrt. Skyddas från fukt. Produkten får ett alkaliskt pH-värde i fukt och kan orsaka irritation. Se datablad för lagringstid. Inte lämpliga förpackningar och beläggingsmaterial: Aluminium

7.3 Specifik slutanvändning

Ingen tillgänglig data

Enligt förordning (EG) nr 1907/2006

Hydrauliskt Kalkbruk Fiber

AVSNITT 8: Begränsning av exponeringen/personligt skydd

8.1 Kontrollparametrar

Nationella hygieniska gränsvärden

Beståndsdel	CAS-nr EG-nr	Nivågräns-värde ppm / mg/m ³	Korttidsvärde ppm / mg/m ³	Källa	Anmärkning	År
Kvartshaltig ballast	14808-60-7 238-878-4	- 0,1	- -	AFS 2018:1	C, M, respirabel fraktion av kvarts	2018
Kalciumhydroxid	1305-62-0 215-137-3	- 1	- 4	AFS 2018:1	Respirabel fraktion	2018
Kalciumhydroxid	1305-62-0 215-137-3	- 1	- 4	EU 2017/164	Respirabel fraktion	2017
Damm, oorganiskt	- -	- 5	- -	AFS 2018:1	Inhalerbar fraktion	2018
Damm, oorganiskt	- -	- 2,5	- -	AFS 2018:1	Respirabel fraktion	2018

DNEL/DMEL

Produkt / Ämnesnamn (CAS-nr/EG-nr)	Typ	Exponering	Värde	Population	Effekter
Kalciumhydroxid (respirabelt damm) (1305-62-0/215-137-3)	DNEL	Akut (kort sikt) Inandning	4 mg/m ³	Arbetstagare	Lokal
Kalciumhydroxid (respirabelt damm) (1305-62-0/215-137-3)	DNEL	Kronisk (lång sikt) Inandning	1 mg/m ³	Arbetstagare	Lokal
Kalciumhydroxid (respirabelt damm) (1305-60-2/215-137-3)	DNEL	Akut (kort sikt) Inandning	4 mg/m ³	Konsumenter	Lokal
Kalciumhydroxid (respirabelt damm) (1305-62-0/215-137-3)	DNEL	Kronisk (lång sikt) Inandning	1 mg/m ³	Konsumenter	Lokal

PNEC/PEC

Produkt / Ämnesnamn (CAS-nr/EG-nr)	Typ	Del av miljön	Värde
Kalciumhydroxid (1305-62-0/215-137-3)	PNEC	Sötvatten	0,49 mg/l
Kalciumhydroxid (1305-62-0/215-137-3)	PNEC	Havsvatten	0,32 mg/l

Versionsnummer:	1.2
Utfärdat:	2023-03-23
Ersätter SDB:	2022-11-04

Enligt förordning (EG) nr 1907/2006

Hydrauliskt Kalkbruk Fiber

Produkt / Ämnesnamn (CAS-nr/EG-nr)	Typ	Del av miljön	Värde
Kalciumhydroxid (1305-62-0/215-137-3)	PNEC	Reningsverk	3 mg/l
Kalciumhydroxid (1305-62-0/215-137-3)	PNEC	Mark	1080 mg/kg

8.2 Begränsning av exponeringen

Lämpliga tekniska kontroller

Undvik dammbildning. Tillhandahåll tillräcklig ventilation och punktut sugning vid kritiska ställen.

Ögon / ansiktsskydd

Använd tättslutande skyddsglasögon vid hantering av torrt eller vått material för att förhindra kontakt med ögonen.

Handskar

Använd skyddshandskar av t ex naturgummi, neopren eller PVC (polyvinylklorid).

Andra hudskydd

Använd skyddskläder vid behov. I kontakt med vått bruk bör vattentäta kläder och skor användas.

Andningsskydd

Använd andningsskydd med partikelfilter P3 om allmänventilation och processventilation är undermålig på arbetsplatsen.

Begränsning av miljöexponeringen

Förhindra spridning till avlopp, mark eller vattendrag. Kontakt med vatten ger högt pH som kan vara skadligt för vattenlevande organismer.

AVSNITT 9: Fysikaliska och kemiska egenskaper

9.1 Information om grundläggande fysikaliska och kemiska egenskaper

Fysiskt tillstånd

Fast – dammande

Färg

ljusbrun - grå

Lukt

svag

Versionsnummer:	1.2
Utfärdat:	2023-03-23
Ersätter SDB:	2022-11-04

Enligt förordning (EG) nr 1907/2006

Hydrauliskt Kalkbruk Fiber

Smältpunkt / fryspunkt

Ingen tillgänglig data

Kokpunkt eller initial kokpunkt och kokpunktsintervall

Ej tillämpligt

Brandfarlighet

Produkten är inte brännbar.

Nedre och övre explosionsgräns

Ej tillämpligt

Flampunkt

Ingen tillgänglig data

Självantändningstemperatur

Ej tillämpligt

Sönderdelningstemperatur

Ej tillämpligt

pH

alkalisk

Kinematisk viskositet

Ej tillämpligt

Löslighet

Blandbar i vatten. Härdar i kontakt med vatten.

Fördelningskoefficient n-oktanol / vatten

Ej tillämpligt

Ångtryck

Ingen tillgänglig data

Densitet och / eller relativ densitet

Ingen tillgänglig data

Relativ ångdensitet

Ej tillämpligt

Partikelegenskaper

Ej tillämpligt

9.2 Annan information

Ingen tillgänglig data

Versionsnummer:	1.2
Utfärdat:	2023-03-23
Ersätter SDB:	2022-11-04

Enligt förordning (EG) nr 1907/2006

Hydrauliskt Kalkbruk Fiber

AVSNITT 10: Stabilitet och reaktivitet

10.1 Reaktivitet

Produkten reagerar med vatten och härdar. Härdad produkt är inte reaktiv.

10.2 Kemisk stabilitet

Stabil under normala förhållanden för lagring och hantering.

10.3 Risken för farliga reaktioner

Inga kända farliga reaktioner.

10.4 Förhållanden som skall undvikas

Skyddas från fukt.

10.5 Oförenliga material

Syror

Aluminium Mässing I vattning lösning kan vid kontakt med metaller vätgas bildas.

10.6 Farliga sönderdelningsprodukter

Inga kända farliga nedbrytningsprodukter.

AVSNITT 11: Toxikologisk information

11.1. Information om faroklasser enligt definitionen i förordning (EG) nr 1272/2008

Akut toxicitet

Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.

Produkt / ämnesnamn CAS / EG num.	Dosbeskrivning	Värde / Dos	Exponeringsväg	Test djur	Metod / riktlinje	Anmärkning
Naturlig Hydraulisk kalk (NHL) 85117-09-5 / 285-561-1	LD50	>2000 mg/kg bw	Oral	Råtta	OECD 425	Försökssubstans: Ca(OH) ₂ . Genom korsreferens är resultaten även tillämpliga på naturligt hydraulisk kalk.
Kalciumhydroxid 1305-62-0 / 215-137-3	LD50	>2000 mg/kg bw	Oral	Råtta	OECD 425	-
Kalciumhydroxid 1305-62-0 / 215-	LD50	>2500 mg/kg bw	Dermal	Kanin	OECD 402	-

Versionsnummer:	1.2
Utfärdat:	2023-03-23
Ersätter SDB:	2022-11-04

Enligt förordning (EG) nr 1907/2006

Hydrauliskt Kalkbruk Fiber

Produkt / ämnesnamn CAS / EG num.	Dosbeskrivning	Värde / Dos	Exponeringsväg	Test djur	Metod / riktlinje	Anmärkning
137-3						

Frätande/irriterande på huden

Irriterar huden. Produkten kan vara frätande i fuktigt tillstånd och det är risk för frätskador vid långvarig kontakt med våt produkt eller fuktig hud.

Produkt / ämnesnamn CAS / EG num.	Resultat	Art	Metod / riktlinje	Övrigt
Naturlig Hydraulisk kalk (NHL) 85117-09-5 / 285-561-1	Irriterande	Kanin	in vivo	Försökssubstans: Ca(OH) ₂ . Genom korsreferens är resultaten även tillämpliga på naturligt hydraulisk kalk.
Kalciumhydroxid 1305-62-0 / 215-137-3	Irriterande	Kanin	in vivo	-
Kalciumhydroxid 1305-62-0 / 215-137-3	Inte frätande	-	In vitro OECD 431	-

Allvarlig ögonskada/ögonirritation

Orsakar allvarliga ögonskador.

Luftvägs-/hudsensibilisering

Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.

Mutagenitet i könsceller

Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.

Cancerogenitet

Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.

STOT-enstaka exponering

Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.

STOT-upprepad exponering

Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.

Fara vid aspiration

Kriterierna för klassificering kan på grundval av tillgängliga data inte anses vara uppfyllda.

Enligt förordning (EG) nr 1907/2006

Hydrauliskt Kalkbruk Fiber

11.2. Information om andra faror

Hormonstörande egenskaper

Ej tillämpligt

AVSNITT 12: Ekologisk information

12.1 Toxicitet

Toxicitet

Produkten är inte klassificerad som miljöfarlig.

Akut toxicitet för fisk

Produkt / ämnesnamn CAS / EG num.	Värdetyp	Värde / Resultat	Exponeringens varaktighet	Art
Kalciumhydroxid 1305-62-0 / 215-137-3	LC50	457 mg/l	96 h	Havsvattenfisk
Kalciumhydroxid 1305-62-0 / 215-137-3	LC50	50,6 mg/l	96 h	Sötvattenfisk

Akut toxicitet för alger

Produkt / ämnesnamn CAS / EG num.	Värdetyp	Värde / Resultat	Exponeringens varaktighet	Art
Kalciumhydroxid 1305-62-0 / 215-137-3	NOEC	48 mg/l	72 h	Sötvattenalger
Kalciumhydroxid 1305-62-0 / 215-137-3	EC50	184,57 mg/l	72 h	Sötvattenalger

Akut toxicitet för kräftdjur

Produkt / ämnesnamn CAS / EG num.	Värdetyp	Värde / Resultat	Exponeringens varaktighet	Art	Anmärkning
Kalciumhydroxid 1305-62-0 / 215-137-3	NOEC	32 mg/l	14 d	Havsvatten rygggradslösa djur	Typ av toxicitet: Kronisk
Kalciumhydroxid 1305-62-0 / 215-137-3	EC50	49,1 mg/l	48 h	Sötvatten rygggradslösa djur	-

Enligt förordning (EG) nr 1907/2006

Hydrauliskt Kalkbruk Fiber

Produkt / ämnesnamn CAS / EG num.	Värdetyp	Värde / Resultat	Exponeringens varaktighet	Art	Anmärkning
Kalciumhydroxid 1305-62-0 / 215-137-3	LC50	158 mg/l	96 h	Havsvatten rygggradslösa djur	-

Mikro-/makroorganismstoxicitet

Produkt / ämnesnamn CAS / EG num.	Värde / Resultat	Art
Kalciumhydroxid 1305-62-0 / 215-137-3	2000 mg/kg jord torr vikt	Makroorganismer : Daggmask
Kalciumhydroxid 1305-62-0 / 215-137-3	12000 mg/kg jord torr vikt	Jordmikroorganismer

12.2 Persistens och nedbrytbarhet

Persistens och nedbrytbarhet

Ej tillämpligt för oorganiska ämnen. Metoder för bestämning av nedbrytbarheten kan inte användas för oorganiska ämnen.

12.3 Bioackumuleringsförmåga

Ingen tillgänglig data

12.4 Rörligheten i jord

Ingen tillgänglig data

12.5 Resultat av PBT- och vPvB-bedömningen

Produkten bedöms, utifrån tillgängliga data, inte innehålla PBT-ämnen (svårnedbrytbara/bioackumulerande/toxiska) eller vPvB-ämnen (mycket svårnedbrytbara och mycket bioackumulerande) enligt förordning (EG) nr 1907/2006 (REACH) bilaga XIII.

12.6. Hormonstörande egenskaper

Denna produkt innehåller inte ett ämne med hormonstörande egenskaper för icke-målorganismer eftersom inga komponenter uppfyller kriterierna.

12.7. Andra skadliga effekter

Andra skadliga effekter

Kontakt med vatten ger högt pH som kan vara skadligt för vattenlevande organismer.

Versionsnummer:	1.2
Utfärdat:	2023-03-23
Ersätter SDB:	2022-11-04

Enligt förordning (EG) nr 1907/2006

Hydrauliskt Kalkbruk Fiber

AVSNITT 13: Avfallshantering

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder

Avfallshantering

Icke-härdade produkter klassificeras som farligt avfall medan härdade produktrester hanteras som byggavfall. För avfallsbehandling ska en lämplig avfallskod användas (se Avfallsförordningen SFS 2020:614). Det är avfallinnehavarens skyldighet att välja en lämplig avfallskod kopplad till industrisektor och process. Nedanstående avfallskoder är endast förslag.

Emballage

Töm förpackningen helt. Plastförpackningar kan återvinnas. Blandade förpackningar kan förbrännas. Hantera dem i enlighet med nationella och lokala bestämmelser. Nedanstående avfallskoder är endast förslag.

Avfallskod	Beskrivning
10 13 99	Annat avfall
20 01 15*	Basiskt avfall
15 01 02	Plastförpackningar
15 01 06	Blandade förpackningar

Observera - en asterisk (*) bredvid en kod anger att det är FARLIGT AVFALL.

AVSNITT 14: Transportinformation

14.1 UN-nummer

Ej klassificerat som farligt gods

14.2 Officiell transportbenämning

Ej tillämplig

14.3 Faroklass för transport

Ej tillämplig

14.4 Förpackningsgrupp

Ej tillämplig

14.5 Miljöfaror

Ej tillämplig

14.6 Särskilda försiktighetsåtgärder

Ej tillämplig

14.7 Bulktransport till sjöss enligt IMO:s instrument

Ej tillämplig

Versionsnummer:	1.2
Utfärdat:	2023-03-23
Ersätter SDB:	2022-11-04

Enligt förordning (EG) nr 1907/2006

Hydrauliskt Kalkbruk Fiber

Övrigt

Ej tillämplig

AVSNITT 15: Gällande föreskrifter

15.1 Föreskrifter / lagstiftning om ämnet eller blandningen när det gäller säkerhet, hälsa och miljö

Nationella föreskrifter

Kvarts - stendamm i arbetsmiljön (AFS 2015:2).

SFS Avfallsförordning (2020:614)

Hygieniska gränsvärden (AFS 2018:1).

Övriga bestämmelser, begränsningar och lagliga förordningar

Position Paper Classification and labelling of crystalline silica (fine fraction), IMA Europe, May 2020.

NEPSI Good Practice Guide -<https://guide.nepsi.eu/> - Vägledningen riktar sig till producenter och användare av produkter och råmaterial som innehåller kristallin kvarts.

15.2 Kemikaliesäkerhetsbedömning

Ingen kemikaliesäkerhetsbedömning har gjorts.

AVSNITT 16: Annan information

Ändringar i förhållande till tidigare revision

4

Förkortningar

AFS= Arbetsmiljöverkets författarsamling

SFS= Svensk författningssamling

IMO= International Maritime Organization

Avsnitt 8: C= Ämnet är cancerframkallande, M= Medicinska kontroller

DNEL= Derived No-Effect Level

DMEL= Derived Minimal Effect Level

PNEC= Predicted No-Effect Level Concentration

PEC= Predicted Environmental Concentration

OECD= Organisation for Economic Co-operation and Development

LD50= Lethal Dose: dos som dödar 50% av försöksorganismerna

LC50= Lethal Concentration: koncentration som dödar 50% av försöksorganismerna

EC50= Effective Concentration: koncentration som dödar 50% av försöksorganismerna

NOEC= No Observed Effect Concentration

Utvärderingsmetoder för klassificering

Klassificering av blandningar och den använda bedömningsmetoden enligt förordning (EG) nr 1272/2008 [CLP]

Enligt förordning (EG) nr 1907/2006

Hydrauliskt Kalkbruk Fiber

Betydelse av fraser

Skin Irrit. 2 - Hudirritation, kategori 2

Eye Dam. 1 - Allvarlig ögonskada, kategori 1

STOT SE 3 - Specifik organtoxicitet – enstaka exponering, kategori 3

STOT SE 3 - resp. tract irrit. - Specifik organtoxicitet – enstaka exponering, kategori 3 - luftvägsirritation

H315 Irriterar huden.

H318 Orsakar allvarlig ögonskada

H335 Kan orsaka irritation i luftvägarna.